

VOORONTWERP VAN DECREET OVER DE SUBSIDIËRING VAN STAGES BIJ MULTILATERALE ORGANISATIES

Samenvatting

Uit de praktijk blijkt dat de regelgeving over de subsidiëring van stages bij multilaterale organisaties verder kan geoptimaliseerd en vereenvoudigd worden. De huidige regeling vindt rechtsgrond in artikel 67 van het programmadecreet van 9 juli 2010. Die rechtsgrond voldoet niet om een aantal gewenste aanpassingen aan de bestaande regels door te voeren. Het voorliggende ontwerp wil hieraan tegemoetkomen door onder andere een bepaling op te nemen die de verwerking van persoonsgegevens toelaat, die de Vlaamse Regering machtigt om een subsidiekader op te stellen conform de bepalingen van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën en door de doelstellingen van het subsidieprogramma decretaal te verankeren. Op deze manier dragen we bij aan een meer kwaliteitsvolle regelgeving die ook zal zorgen voor een administratieve vereenvoudiging.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 vermeldt: *"We ondersteunen Vlamingen die hun loopbaan internationaal willen oriënteren (onder andere via het Flanders Trainee Programme)"*

De Beleidsnota 2024-2029, Ondersteuning Vlaamse Regering, rampenschade, buitenlands beleid, ontwikkelingssamenwerking en internationaal ondernemen bepaalt: *"Met het Flanders Trainee Programme blijven we jongeren met een Vlaams diploma ondersteunen om stage te lopen bij multilaterale organisaties. Zo stimuleren we hen om hun loopbaan internationaal te oriënteren. Dankzij het aantal stagiairs dat doorgroeit naar een vaste functie, dragen we bij aan een sterkere Vlaamse aanwezigheid en uitbouw van expertise binnen deze organisaties. De voorbije jaren is een netwerk gegroeid met jonge toppers die doorgroeien naar belangrijke functies in multilaterale organisaties, bedrijven, overheid of academische instellingen. We versterken de alumniwerking van onze beursprogramma's om dit netwerk van waardevolle contacten te valoriseren voor Vlaanderen."*

B. Inhoud

Doelstellingen

Sinds 2001 voorziet de Vlaamse overheid in een vorm van financiering voor jongeren die een stage verrichten bij een aantal multilaterale organisaties. Deze stages zijn in sommige gevallen onbezoldigd wat, gecombineerd met de vaak hoge kosten van levensonderhoud in de steden waar deze organisaties gevestigd zijn, een ernstige drempel vormt voor kandidaten om door te stromen naar deze organisaties. De financiële steun van de Vlaamse overheid verlaagt de

toegangsdrempel tot die organisaties en verhoogt aldus de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt. Aangezien dergelijke stages vaak het begin zijn van een latere carrière in internationale instellingen, dragen ze ook bij aan de creatie van een netwerk van contactpersonen voor het Vlaamse internationale beleid. Bovendien wordt de Vlaamse overheid zelf zichtbaar in de multilaterale organisaties en wordt Vlaamse expertise wereldwijd verspreid.

Aanvankelijk werd dit financieringsprogramma geregeld door een reglement dat op 24 juli 2001 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Om de rechtszekerheid voor kandidaat-stagiairs te vergroten besloot de Vlaamse Regering in 2006 het reglement te formaliseren in het besluit van de Vlaamse Regering van 29 september 2006. Dat besluit vond zijn rechtsgrond in artikel 29 van het inmiddels opgeheven decreet van 29 maart 2002 op het Vlaamse jeugdbeleid. Op die manier gaf de Vlaamse Regering te kennen dat het financieringsprogramma in hoofdzaak een jeugdbeleidsmaatregel was die zich vertaalde als een initiatief om de kansen tot individuele deelname van jongeren aan internationale initiatieven te vergroten.

Na een grondige evaluatie van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 september 2006 werd in 2011 een nieuwe regeling uitgewerkt die resulteerde in het besluit van de Vlaamse Regering van 18 februari 2011.

Dat besluit steunde op een autonome rechtsgrond, vervat in artikel 67 van het decreet van 9 juli 2010 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2010. Hierdoor kwam beter tot zijn recht dat het besluit niet uitsluitend een jeugdbeleid wil voeren maar wel een maatregel is van het Vlaamse buitenlandse beleid (verbreding van het draagvlak voor multilaterale samenwerking en uitbouwen van een netwerk van Vlamingen binnen multilaterale organisaties).

Het besluit van 18 februari 2011 week niet af van de doelstellingen van het financieringsprogramma zoals dat sinds 2001 bestaat maar breidde, mede op basis van de nieuwe autonome rechtsgrond, wel de draagwijdte van de financiering op tweevoudige wijze uit:

- het personele toepassingsgebied werd verruimd door de leeftijdsgrens van kandidaat-stagiairs op te trekken en door de woonplaatsvereiste te schrappen;
- het materiële toepassingsgebied werd uitgebreid tot een groter aantal multilaterale organisaties.

Verschillende evaluatiemomenten en feedback van onder andere oud-stagiairs en de multilaterale organisaties zelf, wezen uit dat er nood was om de regeling in het besluit van de Vlaamse Regering van 18 februari 2011 verder te verfijnen. Dit gebeurde in het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2016. Er werd verder ingezet op administratieve vereenvoudiging bij de subsidieaanvraag en de afhandeling ervan en het toepassingsgebied van de regeling werd ook nauwkeuriger omschreven door een definitie op te nemen van multilaterale organisatie.

Zoals uit dit overzicht blijkt, wordt het financieringsprogramma dat intussen bijna een kwarteeuw bestaat periodiek geëvalueerd en bijgestuurd. Dat is ook gebeurd voorafgaand aan deze aanpassing van de regelgeving. We brachten de evolutie van de afzonderlijke beursbedragen in kaart (2022-2025), vergeleken het totaal aantal toegekende beurzen per jaar en het moment waarop het jaarbudget is uitgeput. Naar aanleiding van de sterke automatische indexering van de beursbedragen, werden de vergoedingen van het FTP door middel van een benchmark vergeleken met beursbedragen van gelijkaardige programma's van andere overheden (Duitsland, Wallonie-Bruxelles International en Québec). Daarnaast werden de tevredenheidsscores over de beurs uit de evaluatieverslagen

van de stagiairs van 2022-2025 vergeleken. Tenslotte werd in kaart gebracht hoeveel jongeren jaarlijks de beurs ontvangen die het Nederlands niet machtig zijn.

Die evaluatie leidde tot de conclusie dat het nodig was om een aantal zaken uit huidige regelgeving te herbekijken en aan te passen.

De opeenvolgende besluiten van de Vlaamse Regering vonden tot nu toe altijd hun rechtsgrond in vrij summiere decretale bepalingen die in bepaalde gevallen ontoereikend zijn of te rigide blijken om tegemoet te komen aan de eisen van een soepel subsidie-instrument dat vlot wil inspelen op veranderende maatschappelijke omstandigheden en noden. Bij wijze van voorbeeld kan verwezen worden naar de verplichtingen die opgelegd worden aan de subsidieverstrekker bij het verwerken van persoonsgegevens.

Om die reden wordt er nu voor gekozen de subsidiëring van stages bij multilaterale organisaties grondiger decretaal te verankeren en zo een juridisch kader te creëren dat de Vlaamse Regering toelaat dergelijke stages financieel te ondersteunen, zonder evenwel af te wijken van de oorspronkelijke doelstellingen van het financieringsprogramma.

Impactanalyse

Impact op kinderen en jongeren (JoKER)

Het financieringsprogramma richt zich tot jongeren die de ambitie hebben werkervaring op te doen in een internationale omgeving. Een groot aantal multilaterale organisaties biedt in dit verband (onbezoldigde) stages aan om aan deze ambitie tegemoet te komen. Omdat dergelijke stages vaak gepaard gaan met hoge kosten van levensonderhoud is het niet voor elke jongere mogelijk om eraan deel te nemen. De Vlaamse Gemeenschap wil de toegangsdrempel tot multilaterale organisaties voor zoveel mogelijk jongeren verlagen door onder bepaalde voorwaarden financiering te verschaffen. Die voorwaarden zullen gespecificeerd worden in het uitvoeringsbesluit.

Twee van die voorwaarden hebben betrekking op leeftijd en diplomavereisten. Zo moet een kandidaat-stagiair minstens beschikken over een diploma secundair onderwijs en mag een kandidaat niet ouder zijn dan 34 jaar. De financiering richt zich dus op jongeren in de leeftijdscategorie 18 tot 34 jaar. Een kind- en jongereneffectrapport (JoKER) is dus deels van toepassing en bijgevolg werd ook het JoKERadvies ingewonnen. Het Departement Cultuur, Jeugd en Media gaf op 1 september 2025 advies over de kwaliteit van het kind- en jongereneffectrapport.

In elk geval heeft de financiële tegemoetkoming die de Vlaamse overheid voorziet uitsluitend positieve gevolgen voor jongeren die instappen in een stageprogramma bij een multilaterale organisatie. Dat blijkt ook uit de schriftelijke evaluatierapporten van de beurshouders, die ze ons na de stage bezorgen. Velen onder hen beamen dat zonder de voorziene financiële ondersteuning deze ervaring niet mogelijk was geweest.

Bijkomende positieve effecten zijn in veel gevallen een eerste werkervaring, aangescherpte vaardigheden, een blik op de wereld en omgang met culturele diversiteit, de uitbouw van een internationaal netwerk en de verhoogde kans op tewerkstelling op de internationale arbeidsmarkt. De keuze voor een apart decreet voor stages bij multilaterale organisaties, zorgt daarbij voor een betere gegevensbescherming van jongeren. Bij de evaluatie van dit decreet, zullen we opnieuw beroep doen op de stageverslagen van de beurshouders om de effectiviteit te meten.

Impact op het gelijkheidsbeginsel

- taalvereiste

Uit de praktijk blijkt dat aanvragen voor financiering ook afkomstig zijn van buitenlandse jongeren die een diploma hebben, uitgereikt door een Vlaamse onderwijsinstelling maar die de Nederlandse taal niet machtig zijn.

Tot op heden zijn er immers geen taal- of nationaliteitsvereisten in de regelgeving ingeschreven om aanspraak te kunnen maken op financiering.

In het uitvoeringsbesluit bij dit voorontwerp zal aan kandidaat-stagiairs worden gevraagd om een verklaring op eer voor te leggen dat Nederlands hun moedertaal is of indien dat niet zo is, een bewijs van taalkennis Nederlands, niveau C bij de aanvraag te voegen. Dit zal enkel gevraagd worden indien geen van de vereiste diploma's om voor stagefinanciering in aanmerking te komen een Nederlandstalige opleiding bevat.

Deze verschillende behandeling van bepaalde categorieën van jongeren wordt gemotiveerd door de doelstellingen van het programma die nu een decretale verankering krijgen en die onder andere de Vlaamse zichtbaarheid en aanwezigheid in multilaterale organisaties wil bevorderen. Deze doelstelling heeft onmiskenbaar een talige en culturele dimensie waarvoor een uitstekende kennis van het Nederlands onontbeerlijk is.

De link tussen de kandidaat-stagiair en Vlaanderen wordt in de eerste plaats aangetoond via het diploma dat moet behaald worden aan een Vlaamse onderwijsinstelling. De taalvereiste wordt geformuleerd op een wijze dat kandidaat-stagiairs die geen inwoner zijn van het Vlaamse Gewest of van wie de moedertaal niet het Nederlands is niet worden uitgesloten van financiële ondersteuning. Er wordt geen nationaliteitsvereiste ingeschreven.

- leeftijdsgrens

Het financieringsprogramma is toegankelijk voor stagiairs die niet ouder zijn dan 34 jaar. Die leeftijdsgrens komt al voor in het besluit van de Vlaamse Regering van 18 februari 2011, bestaat in de huidige regelgeving en zal ook in de toekomst worden behouden.

Voor deze directe ongelijke behandeling op grond van leeftijd wordt volgende verantwoording gegeven:

- het financieringsprogramma is gericht op jongeren en wil zoveel mogelijk financiële barrières wegnemen die verhinderen dat deze doelgroep een internationale stage in een multilaterale organisatie kan aanvatten. De facto waren de aanvragers het jaar 2024 gemiddeld 25 jaar oud. Toch leert de praktijk dat een te lage leeftijdsgrens problemen stelt voor personen die een aanvullende opleiding of specialisatie hebben gevolgd;
- een optie zou kunnen zijn om de leeftijdsgrens op 30 jaar te leggen. Deze leeftijdsgrens wordt ook gehanteerd door de decreetgever in artikel 3, 12° van het jeugddecree van 23 november 2023 om "jeugd" te definiëren. Deze optie wordt evenwel niet gevolgd omdat sommige multilaterale organisaties een leeftijdsgrens hanteren die hoger is dan 30 jaar. Kandidaten zouden in deze optie bijgevolg potentieel uitgesloten worden van een Vlaamse stagefinanciering. Hoewel de regeling zich richt tot jongeren gaat het vooral om een maatregel die past binnen het Vlaams

- buitenlands beleid en wordt dus ook maximaal rekening gehouden met de voorwaarden die multilaterale organisaties zelf opleggen;
- hoewel het financieringsprogramma geen tewerkstellingsmaatregel is, heeft het programma als bijkomende troef dat het in veel gevallen een financiële ondersteuning biedt aan mensen die hun carrière willen uitbouwen en internationaal hopen door te groeien.

Implementatie

Een besluit van de Vlaamse Regering wordt voorbereid dat uitvoering zal geven aan het voorliggend ontwerp van decreet.

C. Totstandkomingsprocedure

1. Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/315 van 1 september 2025.
2. Het Departement Cultuur, Jeugd en Media gaf op 1 september 2025 advies over de kwaliteit van het kind- en jongereneffectrapport.
3. De Inspectie van Financiën gaf gunstig advies op 8 oktober 2025.
4. De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid gaf zijn begrotingsakkoord op 24 november 2025.

Na principiële goedkeuring worden nog volgende adviezen ingewonnen:

5. De Vlaamse Toezichtcommissie gaf advies op (datum);
6. De Raad van State gaf advies op (datum);

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

De voorgestelde financieringsmaatregel is in de eerste plaats een maatregel van het Vlaams buitenlands beleid die past binnen de deelstatelijke bevoegdheid inzake internationale betrekkingen. Deze transversale bevoegdheid wordt gekenmerkt door een samenloop van de interne en externe bevoegdheden van de onderscheiden overheden wat tot uitdrukking komt in het beginsel "In foro interno et in foro externo".

De maatregel is gericht op jongeren en past bijgevolg in het jeugdbeleid waarvoor de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is. Maar zoals hiervoor onder B. al werd aangegeven is de doelgroep ruimer dan jeugd zoals gedefinieerd in het jeugddecreet van 23 november 2023 omdat de subsidie mensen tot en met de leeftijd van 34 jaar wil steunen die aan het begin van hun carrière staan.

Het voorontwerp heeft dus zowel raakvlakken met gemeenschaps- als gewestbevoegdheden. Dit geldt voor alle artikelen van het voorontwerp.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

Dit artikel definieert het begrip multilaterale organisatie. Het toepassingsgebied van de regeling wordt beperkt tot dergelijke organisaties. De gehanteerde definitie, die overgenomen werd uit de huidige regeling vervat in het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2016, biedt duidelijkheid omtrent welke organisaties al dan niet in aanmerking komen, draagt op die manier bij aan de rechtszekerheid en past binnen de door de Vlaamse overheid vastgelegde strategische beleidsdoelstelling om gericht aanwezig te zijn in multilaterale organisaties.

Artikel 3

Dit artikel creëert een kader voor het toekennen van een stagefinanciering aan kandidaten die een stage willen aanvatten bij een multilaterale organisatie.

De Vlaamse Regering zal bij besluit vastleggen aan welke voorwaarden kandidaat-stagiairs moeten voldoen om in aanmerking te komen voor financiering. Er zal onder meer bepaald worden dat kandidaat-stagiairs moeten beschikken over een stage-aanbod van een multilaterale organisatie en welke documenten (o.a. diploma) bij de aanvraag moeten worden gevoegd.

Kandidaten die voldoen aan de gestelde voorwaarden krijgen een subsidie die bestemd is voor de kosten voor levensonderhoud, verblijf en reis. De bedragen verschillen in functie van de levensduurte van de gaststad waar de stagiair verblijft.

De doelstellingen van het financieringsprogramma worden uitdrukkelijk opgenomen in het decreet. Op die manier kunnen ze later dienen als toetssteen bij ex post evaluaties van het gevoerde beleid.

De doelstellingen blijven fundamenteel dezelfde als in 2001 toen de stagefinanciering in het leven werd geroepen: de (financiële) toegangsdrempel tot multilaterale organisaties verlagen, de kansen van jongeren op de internationale arbeidsmarkt verhogen, creëren van een netwerk van contactpersonen voor het Vlaamse internationale beleid en de Vlaamse internationale zichtbaarheid bevorderen.

Op basis van de doelstellingen van het programma die in dit artikel geformuleerd zijn en die onder andere de Vlaamse zichtbaarheid en aanwezigheid in multilaterale organisaties wil bevorderen, zal aan kandidaten die voldoen aan de diplomavereisten om voor financiering in aanmerking te komen maar die geen Nederlandstalige opleiding genoten, gevraagd worden om een verklaring op eer voor te leggen dat Nederlands hun moedertaal is of indien dat niet zo is, een bewijs van taalkennis Nederlands, niveau C bij de aanvraag te voegen.

Artikel 4

Dit artikel machtigt de Vlaamse Regering om de lijst vast te stellen van multilaterale organisaties die voor stagefinanciering in aanmerking komen. Het is vanzelfsprekend dat de Vlaamse Regering zich hierbij moet houden aan de verschillende elementen die onderdeel zijn van de definitie van multilaterale organisatie, vermeld in artikel 2 van het ontwerp. De opgelijste organisaties moeten dus cumulatief beschikken over de volgende kenmerken:

- intergouvernementeel;
- internationale rechtspersoonlijkheid;
- eigen besluitvormingsorganen;
- opgericht bij verdrag;
- multilateraal.

Artikel 5

Dit artikel regelt alle essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens die het departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, als verwerkingsverantwoordelijke, uitvoert bij de administratieve afhandeling van de dossiers stagefinanciering.

Die essentiële elementen zijn:

- de categorie van verwerkte gegevens;
- de categorie van betrokken personen;
- de doelstelling die met de verwerking wordt nagestreefd;
- de categorie van personen die toegang tot de verwerkte gegevens hebben;
- de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

Het eerste lid van paragraaf 2 vermeldt op grond van welke rechtvaardiging in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden, met name een taak van algemeen belang en meer bepaald dossierbeheer.

Het tweede lid beschermt de persoonsgegevens van de betrokken kandidaat-stagiairs maximaal door het departement te verplichten de onnodig verkregen gegevens te wissen die niet relevant zijn om de doelstellingen van de verwerking te realiseren.

Paragraaf 4 legt de bewaartermijn van de persoonsgegevens vast, door te verwijzen naar artikel III.87, §1/1, derde lid, 2° van het Bestuursdecreet. Deze bepaling werd ingevoegd bij decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van diverse decreten, wat het beheren en bewaren van bestuursdocumenten en persoonsgegevens betreft, met name met artikel 4, 5°.

Het decreet van 17 mei 2024 komt tegemoet aan de vereiste om de maximale bewaartermijn als essentieel element decretaal vast te leggen. Het legt de bewaartermijn voor vaak voorkomende processen, procedures en verwerkingen algemeen vast.

Concreet stelt artikel III.87, §1/1, derde lid, 2° een maximale bewaartermijn van tien jaar vast voor bestuursdocumenten die betrekking hebben op een subsidie. De termijn begint te lopen vanaf het ogenblik dat de subsidie is afgehandeld of geweigerd.

Deze bewaartermijn volgt enerzijds uit artikel 32 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCOF) dat het volgende stelt: *"Alle boekhoudstukken worden methodisch bewaard gedurende de termijnen, vermeld in artikel III.86, vierde lid, van het Wetboek van Economisch Recht."* En waarbij artikel III.86 WER het volgende stelt: *"Elke boeking geschiedt aan de hand van een gedagtekend verantwoordingsstuk, waarnaar zij moet verwijzen. Voor verrichtingen van verkoop en dienstverlening in het klein waarvoor geen factuur vereist is, kan de boeking geschieden door middel van een dagelijkse, gezamenlijke inschrijving. De Koning stelt nadere regels betreffende de stukken ter verantwoording van de dagelijkse, gezamenlijke inschrijvingen, bedoeld in het tweede lid. De verantwoordingsstukken worden methodisch opgeborgen en zeven jaar bewaard, in origineel of in afschrift. Stukken die niet strekken tot bewijs jegens derden, worden drie jaar bewaard."*

Anderzijds volgt deze bewaartermijn ook uit artikel 2262bis van het Burgerlijk Wetboek: "*§1. Alle persoonlijke rechtsovereenkomsten verjaren door verloop van tien jaar. (...)*".

Het is niet ondenkbaar dat ook in geval van de toekenning van de FTP-subsidies, er betwistingen ontstaan, bv. naar aanleiding van een terugvordering en bijgevolg wordt de generieke bewaartermijn van 10 jaar uit artikel III.87, §1/1, derde lid, 2°, ook voor de FTP-subsidies aangehouden.

Artikel 6

Dit artikel bevat een machtiging aan de Vlaamse Regering om de relevante elementen van het subsidiekader vast te stellen. Het gaat hierbij om elementen vermeld in artikel 76/2 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

Artikel 7

In dit artikel wordt de bepaling van het programmadecreet van 9 juli 2010 dat rechtsgrond biedt aan het huidige subsidieprogramma voor stages bij multilaterale organisaties, opgeheven.

Artikel 8

Deze bepaling delegeert de inwerkingtreding van het decreet aan de Vlaamse Regering. Het is daarbij de bedoeling dat het decreet en het aan te nemen uitvoeringsbesluit op dezelfde dag in werking treden.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken,
Digitalisering en Facilitair Management

Matthias DIEPENDAELE